

V Uma Pido dirigente nõvvoandõ' laulõ mano

Hää' koorijuhi'!

Tast lövväti egä laulu mano nõvvoandit koorijuhtõlt, kiä juhatasõ pidol laulõ. Olkõ hää', arvõstagõ' naidõ märküisiga ja andkõ' ummilõ kuurõlõ edesi – nii om lihtsämb nii kuundpruuvõn aprillin-main ku pidopäävä pääpruuvõn (kõnõlõmalda pidost hindäst ☺)!

Tennä ja soovi kõigi kõrraldajidõ puult hääd lauluillo!

Merike Tigas
Uma Pido projektijuht

KU MURÕ OM VALMIS **Juhatas Silja Otsar**

Laul om kirotet uvvõ peo jaos' Määri Andrese puult Kaplinski Jaani teksti pääle Laanõ Triinu palvõl.

Seo laul om aiglanõ mõtõlus aost ja elost, inemisest ja tä ajast suurõn ilman, mis mõnikõrd om tõtõst väikokõnõ.

Laulda rahuligult, sõnomit vällä tuvvõn, täpselt õigõ rütmi perrä, mis noodih kiräh. Kimmäle tulõ tetä mulk laulujorun egä pausi ajal, a lisa pallõ mano ütte hengevõtmist ka takti 22 ja 57 keskele koma kotussõlõ, kost nakas pääle tõnõ mõtõ tekstin.

Silbi' „tast“, last“ ja „pikk“ laulda' väega lühkült (takti' 11, 13 ja 19, ka 46, 48 ja 54), a selge konsonandiga lõpun. Kõigilõ sõna lõputähtile (l, n, h, r) võinu erälde kõla mano anda, et sõnnust arru saassi.

Fraasi pikä' lõpunoodi' (17, 26, 43, 52) võtta är' järgmidse takti edimesdel löögil.

Aigu om! Mõtlõ ja panõ' uma hingõkõnõ ka laulu sisse.
Silja Otsar

MÄÄNE OM SEO MAA? **Juhatas Saidi Tammeorg**

Kõik läheb nii, nagu noodis on kirjas!

Saidi Tammeorg

OM LAUL **Juhatas Helga Ilves**

Laulu laulame mõnusalt, laulvalt, seotult parajas tempos.
Salmi laulab sopran (oleneb ka naiskooride lauljate hulgast).
Refr alustame mp ja jõuame mf-sse. Hingame nelja takti järel.
Salmi laulab terve koor.

Taktid 38 – 41 hästi laulvalt, seotult.

Salm mf-s

Refr alustame kindlalt ja taktist 59 algab poco a poco diminuendo ja ja lõpeb aeglustusega p - s. (nagu noodis)

Head harjutamist ja kohtumiseni proovides!
Helga Ilves

MIS OM SUURÕ JÄRVE TAKAN? **Juhatas Vaike Uibopuu**

Lugupeetud dirigent, hea laulja!

Sinu lauliku 11. lk on Jan Rahmani laul „Mis om suurõ järve takan“.
Laul tundub lihtne olevat, aga kipub rütmi osas käest minema. Harjuta laulu keskmist osa palju, et rütmi muutused saaks õigesti lauldud.
Harjuta iga päev!

Teie Vaike Uibopuu

PROTÕSTIIRMISE LAUL **Juhatas Anne Kasesalu-Roops**

Head lauljad ja koorijuhid!

Väikesed näpunäited „Protõstiirmise laulu“ õpetamiseks.

Laulu tuleb laulda tempokalt ja energiliselt. Sealjuures tuleb tähele panna, et tekst kaduma ei läheks. Kindlasti pööra tähelepanu ka täpsetele rütmidele (pausid, süngoobid)

salm

takt 8. aldid 3-ndal löögil „m“- häälikule

takt 17. ja 18. aldid sõna „Kuis?“ alusta vaiksemalt ja tee crescendo.

Takt 19. ja 20. sõna „vai“ laulda kerge vajutusega (analoogsed kohad 2.salm takt 43 ja 44, ning 3.salm taktid 75 ja 76)

Refrään. Laula fortes, julgelt ja hästi konkreetset. Tähelepanu süngoopidele ja tekstile „värgi“, „tetä“ jne. salm

Aldid jälgige taktis 34 ja 36 täpset rütmi.

takt 41 aldid sõna „om“ – mine kohe „m“- häälikule, et ei tekiks sõna oom.

Taktis 41 ja 42 aldid sama dünaamika nagu eelnevas salmis, ehk alusta vaiksemalt ja tee crescendo.

Alates taktist 45 algavat osa „Mille mii` ei saa.....“ laula hästi laialt ja suurelt.

salm

Aldid jälgige taktides 64 ja 68 täpset rütmi.

Takt 73 ja 74 analoogne varasemaga. Ehk aldid alustavad vaiksemalt ja teevad takti jooksul crescendo.

Laulu lõpetus on võimas ja konkreetne!

Edu harjutamisel,
Anne Kasesalu-Roops

TULÕ' AGA TULÕ'! **Juhatas Erki Meister**

Kolmandas taktis võiks jaguneda naiskoori teine alt.

Ostinaatne rütm, mis algab taktist 7 naiskooril ja taktist 9 meekooril peaks kindlasti olema tugeva rõhuga esimesel ja kolmandal löögil ja vastavalt lühidalt ja rõhutult teisel ja neljandal löögil.

Tähtis on hoida mõnusat, mõõdukat tempot ja vältida kiiremaks minemist. Crescendo järk järgult 7. taktist kuni 14. taktini.

26.taktis üritaks kõik koos õigel ajal teha sõrmenipsu ja 30. taktis jalalööki. Nii saaks ehk ka noote käes hoida. (Plaksuga läheks see keeruliseks.)

Väga tähtis moment on 37. takti modulatsioon, mis tuleks kooridel väga kindlalt omandada.

Ühtlasi on väga tähtis tähelepanu pöörata ühtlasele kiirendusele alates taktist 33 kuni taktini 39.

39. taktist alates läheks lugu sisuliselt kahe peale.

Sopranid, tenorid võiksid alates 39. takt laulda fraasi legato ja kolme takti kaupa. Näiteks 39. kuni 41. takt, siis hingamine ja 42. takt kuni 44. takt jne. Aldid, bassid selles osas hästi rütmikalt ja raiuvalt, aga mitte liiga tugevalt, vaid hoides mf dünaamikat.

Alates 51. takt algtempo ja samad märkused, mis alguses.

66. taktis taas jalalöök.

73. takt kuni lõpuni kiirendus ja lõputakt pigem lausa karjades, kui lauldes.

Üldiselt tuleks sellesse laulu suhtuda siiski kui mõnusesse naljalaulu, kus omal kohal flirt naiste ja meeste vahel, mida loodan ka laululaval näha. Loodan, et mõni naiskoor viitsib ära õppida ka naiskooride variandi

Erki Meister

EI OLÕ' HULLU

Juhatas Erja Arop

See on rõõmus, hoogne ja kerge lugu. Laulda mõnusa huumoriga, refräänis tähelepanu - Ei olõ Hullu - veerandnoot ja poolnoot (mitte vastupidi)! Tekst täpselt välja . Pärast 4. salmi kordame refrääni! Sellele laulule on vaja lusti ☺ ka õppimisel!

Tervitades
Erja Arop

KU NAANÕ MINNO PAHANDAS

Juhatas Alo Ritsing

"Ku naanõ minno pahandas" on hoogne ja humoorikas rahvalik laul. Seda esitades ongi oluline tabada laulu karakter ja meeoleolu. Esimeses pooles peaksid baritonid ja bassid oma "pum-id" andma väga rütmi- ja pulsikindlalt, seejuures instrumentaalselt - nagu mängiksid kontrabassid ja tšellod pizzicatos.

Head laulmist!
Alo Ritsing

LODI TUU JA LODI VII

Juhatas Kalev Lindal

Kogu lugu läheb täpselt nii, nagu noodis kirjas on.
Täpsustus - bariton takt 31 sama tekst ja rütm nagu tenoritel.
Tähelepanu - takt 37 Forte, takt 45 *subito* Piano
Lõpus 16-ndik käigukeste harjutamisega pole vaja hulluks minna, küll me koos bändiga need aktsendikesed välja mängime.

Kontsert-ettekande ajal ei saa massiliselt noote käes hoida, sest lavastajal on meestega omad plaanid...

Terv!
Kalev

SEENELAUL

Juhatas Jane Reiljan

Laul on väga energiline ja reibas.
Ole aktiivne teksti välja laulmisel.
Tähelepanu pöörata sünkopeeritud rütmide ja rõhkude väljatoomisel.
Meloodiakäigud täpselt, lapsed kipuvad hüppeid natuke üle nurga laulma.
Püüa välja laulda ülakomadega sõnad, et need kiire tempo tõttu kaotsi ei läheks: putu`, om`, valgõ`, täpi`.
R- julgelt põrisema sõnades puravik, jurakit, verrev, perrä
Hallukit ja alukit - häälda täpselt.
Hingamised toimuvad iga kahe takti tagant.
Takt 53-60 harjutada plaksutamist.

Rõõmsat harjutamist!
Jane Reiljan

PUUPÄÄ ROCK'N'ROLL

Juhatas Maire Nirk

8 takti eelmängu, mille ajal on lihtsad liigutused (teeme hiljemalt ühisproovis).

Laul **peab olema peas**, sest muidu ei saa teha liigutusi.

Täpselt välja hääldada konsonandid **puu, pää, rii, pääle, tii, kuu**.

Pause mitte täis laulda.

Laulu PEAB laulma sisemise energiaga, *paueriga*, rokkides.

Maire Nirk

LÕVIJAHT

Juhatas Tiit Raud

Jälgida eestlaulja ja koori vaheldumist. Igast koorist üks tubli eestlaulja valmistada ühisprooviks. Noodis on üksikasjalikult toodud esile dünaamiline plaan, mida tuleb laulmisel jälgida. Pärast 1. ja 2. salmi on vahemäng. 3. ja 4. salm algavad kooriga. Taktist 41 on salapärase osa, mis kulmineerub humoorika puändiga. Jälgida ka fermaatide kohti! Lõpuosas a. 51. taktist toimub kiirendus-accelerando: lastekoor 3-häälnel; mudilaskoor ja poistekoor laulavad 1. ja 3. häält. Kolmanda hääle partii on tähtis, mille sõnad peaksid välja kõlama. Lihtsad liigutused tulevad juurde ühisproovis.

Head laulmist ja lustimist!

Tiit Raud

TII

Juhatas Eda Hirson

Laulu "Tii" üldine meeleolu on hoogne ja entusiastlik (noodis märgitud tempost kiirem). Laulu esitatakse koos saateansambliga ning samal ajal esinevad ka tantsijad.

Laulu õppimisel lähtume noodipildist. Kindlameelsuse annab hea teksti tundmine, kus ootan takti esimesele löögile rõhutust. Kaanoni osas välja tuua häälerühmade sisseastumised.

Kohtumiseni Uma Pido!

Eda Hirson

ÜTSIK TÄHT

Juhatas Kersti Juurma

Hea laulja, "Ütsik täht" on lihtne lühike ja armas laul, minu poolt ainult mõned väiksed näpunäited.

Laulda pehmelt, vältida teravaid punkteeringuid (takt 15, 19, 23,27);

Taktis 17 ja 21 rütmiliselt täpselt eristada;

Ühekordne s sõna lõpus väga kergelt (vilgatas, kilgatas).

Jõudu tööle!

Kersti Juurma

ESÄ TAIVAN

Juhatas Signe Rõõmus

Laulge nii nagu noodis on, tekst välja laulda, sõnalõpud.

Kõigile vahvat laulaelamust ☺

Signe Rõõmus

KOSMOS

Juhatas Külli Lokko

Lisaks soovile kuulda lauljatelt *väga selget teksti*, paluksin ma loo hingamised teha veidi teisiti, kui seda on noodis. Jaa need oleksid:

7 - s taktis kindlasti palun ära hinga.

Esimene hingamine taktis 9, peale teist lööki. Seal, kus teksti punkt.

Taktis 11 hingamist ei ole!!!!

Taktsi 29 hingamine pausil.

Rõõmsat laululusti!
Külli Lokko

TAIVAHEMINEK

Juhatas Saidi Tammeorg

Kõik läheb nii, nagu noodis on kirjas!

Saidi Tammeorg

A MILLE?

Juhatas Tiit Raud

Laul on erksa ja reipa olekuga. Kiirus 100. Jälgida väga täpselt pauside kohti, mida ei tohiks loiult laulda.

Dünaamiline plaan, lisaks märgitule: taktid 16-17 forte; taktid 18-21 mp; 22.-23 mf; taktid 24-25 forte; taktid 38-42 mf; taktid 26-33 meeste soolo forte; taktid 53-56 forte; taktid 43-48 sõna "mille" laulda väga täpselt ja erksalt.

Toredat laulmist!
Tiit Raud

LEELO

Juhatas Tiina Kadarpik

KUULAKE laulust nii Uma Pido salvestust:

<https://www.youtube.com/watch?v=hWQSG1sm2tA>

kui ka varasemat versiooni ansambliilt "Kirivane":

<https://www.youtube.com/watch?v=G0joDfAaULw>

- Hingamised on viisihäälele nooti kenasti märgitud, harjutage need palun kohe õppides sisse. Taustahääled, teie püüdke rea lõpuni ahelhingamisega hakkama saada!
- Hääldata korralikult välja sõnad: hönü, löütü, süämele.
- Tähele panna, et taktides 28-29 on 3! kordust.
- Naised, palun laulge takti 31 viimased sõnad "ja ku" kuuldavalt välja!
- Aldi soolo (lõpus alates 53) rütmiliselt täpselt ja väga kindlalt fortes, muidu ei kosta ta teiste varjust välja.
- Taktides 44 – 47 meestel uus rütmikujund, millega bass jätkab kuni 51 takti lõpuni. Need sünkopeeritud motiivid palun esitada rütmiliselt hästi täpselt ja õigel hetkel lülituda ümber nn põhimotiivile taktis 52.
- Lõpuosa (umbes 44-ndast taktist) harjutada pigem aega võttes ja mitte rabistades. Rütmilise erksuse juures mitte unustada kandvat legatot ja lüürilist alatoonit.
- Tervikpildis võiks jälgida seda, et taustahääled ei lämmataks viisihääli ja soolosit ning et üldmeelelou ei läheks liiga sõjakaks.

Tiina Kadarpik

KÕNÕTRAAT

Juhatas Lauri Breede

Seda lugu tuntakse juba päris mitmes versioonis. Eelmised on kõik kiired lood, ka originaalis, ansambel Ummamuudu esituses.

Antud seade autor on tuntud pianist ja muusik, Ahti Bachblum. Tempo on 100, mis on vajalik pikkade trioolide väljatunnetuseks sõnal "külmetäs" ja "ohukõ". See oleks ka loo võti. Ei tohi kiirustada! Dünaamika oleks pigem vaiksem ja igatsev. "üt-le mullõ" on vaja kindlasti pausid välja pidada.

Suur 4 (alates taktist 46) lisage käteplaks kolmandale löögile sõna "hah" toetuseks.

Edasine sõltub juba meie koostööst laval. Jalgade ja käte töö nõuab ka peast laulmist. Käed peavad vabad olema.

Lauri Breede

VÕRO KIIL

Juhatas Silja Otsar

Laul "Võro kiil" om peo kavan joba mitmõndat kõrda ja tuuperäst om joba tutva.

Laulda' selge teksti hääldüsega, vällä tuvva' kõik helülidsõ konsonandi' (koN oMM tuu luMP ...). Jah, lumbi takan om mulk ;) !

Sõnan "tan, tan" mitte vinütädä a-häälikut, kõrraga minnä n-i pääle.

Vokaliisi osan "uu-uu" või hengädä egän taktin (motiivi lõpun), vällä arvada 21 ja 25.

Lõpu aiglustus nakas pääle varõmb ku noodid, taktist 51 joba, kae dirigenti!

Dirigenti piät kaema kimmäle, selle, et tuu janditas dünaamikaga kõik aig. Ku vehk pallo, lasõ julgõmbalt; a ku siplõs vähämb, võta tassambass...

Rõõmsahe!

Silja

HAANJA MIIS

Juhatas Kalev Lindal

Sel peol laulame teksti kindlasti nii nagu noodis: Haan-jaa miis.. , ja viis täpselt nagu noodis kirjas.

Kel rohkem huvi selle loo kohta teada saada, siis siin on huvitav diskussioon, kus Marju Kõivupuu väidet Haanimehe autorluse kohta apelleerib Lauri Õunapuu:

<http://meestelaul.metsatoll.ee/foorum/read.php?9,2385>

Terv!

Kalev

VÕROMAA LAULU'

Juhatas Signe Rõõmus

Laulge nii nagu noodis on, tekst välja laulda, sõnalõpud.

Kõigile vahvat laulaelamust ☺

Signe Rõõmus